

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. ☐ Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin.
☐ ☐ ☐ ☐
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna).
☐ ☐ ☐ ☐
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 3.

V Ljubljani, dne 9. februarja 1912.

Letnik V.

Na cesarski Dunaj!

Septembra meseca tega leta se bo vršil na Dunaju mednarodni evharistični shod. Delajo se že zdaj zanj gromne priprave po vsem svetu.

Mednarodni evharistični shod je nekaj tako pomenljivega, da treba že danes par besed o tej stvari izpregovoriti. Mednarodni evharistični shodi zberejo vsako leto v kakem velikem kraju katoličane iz celega sveta, da na posebno slovesen način izpričajo svojo vero v Gospoda Jezusa Kristusa v Najsvetejšem Zakramentu Oltarja.

Mednarodni evharistični shodi so se vsikdar sijajno obnesli. Dozdaj so bili v Londonu, Montrealu, Kolinu, Madridu. Na te shode pride papežev odposlanec, kardinali, škofje in prelati iz celega sveta, katoliška društva iz Evrope, Azije, Amerike, Afrike in Avstralije pošljejo svoja odposlanstva, na zborovanjih govore najodličnejši govorniki, nekaj posebnega pa je procesija z Najsvetejšim.

Protektorat nad letošnjim mednarodnim evharističnim shodom je prevzel sam cesar Franc Jožef I., ki je vedno bil svojim narodom sijajen zgled pobožnosti in udanosti do Boga, ki je vedno visoko držal geslo Habsburžanov, s katero se v zvestobi do katoliške vere ne more meriti nobena vladarska rodbina na celem svetu. Letošnji shod bo zavoljo tega še posebno veličasten in sijajen; procesije se bo udeležil morda cesar osebno, ako Bog da sivemu starčku, če ne, pa gotovo prestolonaslednik Franc Ferdinand, vzormož, katoličan z vsakim dihom svoje duše, vnet za moč in slavo Avstrije — potem ves cesarski dvor, škofje, duhovščina, redovi, vojaške in posvetne oblasti in verno ljudstvo iz vseh delov zemeljske obljbe. Stopala bo procesija po čarobno ozaljšanem svetovnem mestu, oko bo veselo, srce polno, glasno se bo razlegala slava Bogu, čast njegovemu Sinu, tisti Besedi, po kateri je bilo ustvarjeno veselje v vsej svoji neizmerni lepoti.

Kdo bi ne želel kaj takega videti? Ali ne hrepeniš videti tiste Francoze, Angleže, Špance, Nemce, Italijane, katoličane iz Kitajske in Amerike, kako so goreči v veri,

kako trdno se oklepajo Jezusa Kristusa? Ali se ne želiš ob pogledu nanje tudi ti navdušiti za svojo katoliško vero, za katoliško cerkev, njene služabnike, za to cerkev, ki je danes tako kakor pred sto in sto leti najmočnejša organizacija na svetu, ki sredi pregrešnosti, pokvarjenosti in prevratov visoko drži stare krščanske vzore, ki ni niti eno črko v svojem veroizpovedanju izpremenila, v katero butajo valovi, ki jo psujejo in peklenko sovražijo hlapci nevere in brezboštva, ki pa stoji nepremično in se ne da zlomiti!

Morda nikoli več v svojem življenju ne boš kaj takega videl, kakor letos na Dunaju. In kako važno je to še za našo mladino! Kako se bodo naši fantje poživili in vneli ob pogledu na one nepregledne množice iz celega sveta, ki bodo izkazovale čast Gospodu, ki bodo prisegle zvestobo idealom, ki jih je On na svet prinesel, zanje umrl, z njimi zmagal! In vrnili se bodo naši mladenci z Dunaja navdušeni, okrepljeni, z novo močjo, da se bodo še krepkeje borili za blagor našega ljudstva, kojega časna in večna sreča je le v veri Jezusa Kristusa! Čakajo nas še marsikateri boji, in to še kmalu — kako sijajno bomo zopet lahko zmagali, poživljeni na tako velikem in prekrasnem shodu kakor bo letošnji dunajski.

Pa tudi čast katoliškega slovenskega ljudstva, ki je v Avstriji po pravici na glasu, da je najboljše organizirano, zahteva, da se na Dunaju v kar mogoče večjem številu pokažemo.

V tem oziru smo v Ljubljani vsi enih misli, prav tako vsa naša duhovščina, vsi voditelji. V kratkem slede konkretni sklepi in navodila. Za danes je to zadosti. Fantje pripravite se že zdaj na pohod na cesarski Dunaj! Vse drugo mora letos odpasti!

Povest o slovenskem fantu, ki pride v mesto.

Piše Orel iz Gradca.

Če pride priprost nezaveden kmečki fant prvič v mesto, se mu zdi mesto neizrečeno lepo. Visoke hiše, lepe flakovane ulice in najraznovrstnejše stvari po oknih

prodajalnic. Vse to napravi nanj velik vtis. In če gre proti večeru na ulico ali drevo-red, vidi samo vesele obraze, smeh mu zveni na ušesa. Nič čudno ni torej, če dobi v duši vtis, da vlada v mestih sama ljuba sreča in zadovoljnost. Misel, da zidovi lepih hiš krijejo največkrat veliko revščino, da za smehom na ustih sledi v trenutku skrb, ali bom imel jutri kaj jesti, ta misel mu pod vplivom lepe zunanosti ne pride blizu. In zato se mu v tistem hipu rodi hrepenenje po udobnem mestnem življenju. Nič več ne čuti tiste zadovoljnosti pri svojem delu, kot preje. Postane otožen, nezadovoljen in samo tuhta, kako bi napravil, da bi mogel po svetu, v mesto, kjer se živi vse lepše, kjer vlada sreča.

Priznam, da so večkrat vzrok tudi druge razmere, ali eden prvih je: želja po mestni sreči.

O življenju v mestu še marsikateri nima prave sodbe, deloma ker sodi vse od lepše strani, deloma ker so ljudje, ki nalašč širijo med svojci pretirane govorice o mestni ugodnosti, da skušajo s tem opravičiti svojo nepremišljenost, da so zapustili lepo domače polje, na katerem so svobodno lahko zaukali ter šli v mesta, kjer vlada sprijenost in nezadovoljnost.

Navesti hočem par zgledov o mestni zadovoljnosti iz skušenj, ki sem jih pridobil po enoletnem življenju v Gradcu.

Nisem bil plah, bil sem že preje v mestih. Toda ko sem korakal v poletni vročini s culo na rami po razbeljeni ulici od graškega kolodvora, začutil sem šele, kaj je tuje mesto. Šel sem skozi »Ljudski vrt« v opoldanskem času. Po klopih v senci so sedeli delavci; obrazi so bili temni. Zdelo se mi je, da kažejo na-me, češ: »Zopet novi! Alo nad njega!« Skoro zbal sem se teh pogledov. Vsedel sem se na prazno klopico, vzel v roko »nemško slovnico« ter pričel iskati besede, ki jih bom najpoprej rabil. Med tem sta se mi približala dva fanta in ko sta videla, da sem Slovenec, me je eden v hrvaščini vprašal kaj sem in kam sem namenjen. Bila sta prijazna z menoj, in tudi jaz sem se razveselil, da najdem tu človeka, s katerim se mi je možno pogovoriti. Povedal sem jima, da sem mizarški pomočnik in da iščem dela. Vesel sem bil tem bolj, ker sta mi povedala, da sta tudi ona mizarja, da me bosta peljala v hrvatsko društvo in da mi bosta preskrbela delo. Zaupal jima sicer nisem nič, ali šel sem z njima. V ozki umazani ulici je bila gostilna. V enem koncu gostilne imajo hrvaški soc. demokrati svoje društvo. Tu notri sta me peljala. Vedel sem takoj, kje sem in sem si v hipu napravil načrt, kako se imam obnašati. Delal sem se silno hvaležnega za postrežbo. To je bilo za socialiste dobro znamenje in sta mi na dolgo in široko razlagala rdeči evangelij. Slednjič sta mi dala mal listek z naslovom

glavnega socialističnega zbirališča, kjer je bil tudi oddelek mizarjev in v trdni nadi, da sta doprinesla dobro delo, sta odšla zopet na delo.

Mene pa so obšle tožne misli pri pogledu, kako pade slovenski mladenič takoj pri prihodu v mesto v kremlje brezverske socialne demokracije. Sklenil pa sem, da bom vstrajal v svojih načrtih, naj pride karkoli in iskreno sem prosil Boga, naj mi da moči.

Nato sem šel vprašat za delo k mojstru, kamor sta mi svetovala ona dva. Stopil sem v veliko delavnico. Mizarske klopi so stale tam v dolgi vrsti, okrog in okrog pri njih pa so delali sami krepki starejši mizarji. Približal sem se prvemu in ga po slovensko vprašal, če bi se tukaj dobilo delo. Razumel me je, kajti bil je Slovenec. Pogledal me je mogočno od nog do glave in samozavestno vprašal, če sem »organiziran«. Vedel sem, kaj to pomeni, vendar sem se delal, kot bi mi to ne bilo nič znano. »Jaz ne vem, kaj je to organiziran, prišel sem z dežele in mi niso znane vaše navade,« sem dejal. No, mož mi je potem od konca do kraja razložil, kako stvar stoji. »Ti moraš najprej priti v naše zbirališče in se tam organizirati,« je rekel, »potem šele smeš kje za delo vprašati. Kdor noče biti pri nas organiziran, tisti zastonj išče dela v Gradcu.« Tako je rekel in se mogočno nasmejal kot bi hotel reči: Ni ga, ki bi se nam upal postaviti po robu! Zdelo se mi je, da ne bo tako hudo in prepričan sem bil, da bom delo dobil v tem času tudi brez rdeče pomoči. Vendar se mi je pa zanimivo zdelo pogledati od bližje, kako se imajo rdeči bratci med seboj. In zato sem se odločil, da se bom odzval vabilu zvestega sodruga in obiskal zvečer rdečkarje v njihovem glavnem taboru.

Vedel pa sem že od doma, da se nahaja v Gradcu Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Kres«. Toda, ker si nisem ulice zapisal, se sedaj nisem vedel kam obrniti. Povpraševal sem torej vse vprek pri redarjih, postrežkih in branjevkah, pa nobeden mi ni znal povedati za »Kres«. Zvedel sem pri tem samo za neko slovensko socialno demokratično društvo, kamor pa nisem hotel iti, ker sem vedel, da bi se mi tam ne godilo drugače kakor pri Hrvatih. Prepričal pa sem se pri tem poizvedovanju, da je v Gradcu mnogo Slovencev. Slišal sem tu pa tam celo govoriti slovensko na ulici, zlasti služkinje. Upal sem, da se mi bo kmalu posrečilo najti, kar iščem.

Ko se je zmračilo, sem jo mahal naravnost proti na listu označeni ulici, v gnezdo socialnih demokratov. Kmalu sem našel visoko hišo in sem jo z ne ravno prijetnimi občutki zavil po stopnjicah v prvo nadstropje, kjer sem videl razsvitljena okna. In sem sklepal, da je tu moj cilj. Potrkam in nekdo mi pride odpirat ter me pelje v

Domžale. Z občnega zbora domžalskega odseka poročamo sledeče: Odsek je imel v preteklem letu

Lastnik in izdajatelj: Konzorcij lista »Mladost«.
Karneč v Ljubljani

večjo dvorano, kjer je eden nerodno otepal po starem klavirju, drugi so se pa v neposebno umerjenem taktu vrteli okrog ter bili s petami, da se je vse kadilo. Bilo je med njimi tudi nekaj punic, katerim se je že na obrazu poznalo, da niso veliko prida. Ko so zagledali mene, so me prijazno posadili za mizo in se mi predstavljali po vrsti. Jaz iznenaden nad toliko vljudnostjo, sem najprej vprašal, kaj imajo pravzaprav danes, da so tako židane volje. Ker so bili po večini Slovenci, smo se lahko razumeli. Zvedel sem, da je bil danes, ker je sobota, plačilni dan in da se po svoji stari navadi sedaj malo zabavajo. Kaj pa hočeš, človek mora biti vesel, dokler je mlad! Jaz sem imel med tem priliko ogledati si malo svojo okolico. Dvorana je bila okajena in pri električni luči je bilo razločno videti ob straneh opraskane stene, kar je bilo brez dvoma delo plesalcev. Na stenah so mogočno visele slike rdečih veljakov kakor Marksa, La-salla in drugih. Sicer pa ni bilo nič posebnega in je vse skupaj napravilo name vtis navadne krčme, kar je tudi storil gost dim in prevrnjene steklenice piva.

Potem sem pa prosil, naj mi povedo, kaj je s tisto organizacijo, da človek lahko delo dobi.

»V našem društvu moraš biti. Vpisnina znaša 1 K in članarine na teden je pa 1 K 10 vin.« tako so me podučili. »Kaj pa imam potem od tega?« — »Kaj? v našem društvu boš in tu bomo skupaj držali. Če boš enkrat eno leto redno plačeval, boš dobil, kadar boš bolan, po 60 vin. na dan. Ravno toliko tudi, če boš brez dela, ali pa kadar bomo štrajkali.« — »Kdaj pa boste štrajkali?« — »Ja, vidiš, ti še nič ne veš. Vsak graški mizar, ki hoče delati, mora biti rdeč, to se pravi, biti mora član naše organizacije, ki ima rdeči prapor. Lahko bi se pa zgodilo, da bi v kakšni delavnici delal tudi kdo, ki noče plačevati nam, ampak v nasprotno organizacijo, katero imajo v rokah ta črni. Tega mi, veš, da ne moremo mirno gledati. Če ne gre drugače, pa vsi drugi pustimo delo in mojster mora rad ali nerad dati črne stran in nas nazaj vzeti, ker ne dobi toliko črnih, da bi mogel izhajati. In med tem časom, ko naši ne delajo, se pravi to, da štrajkajo in mi jih moramo podpirati.« — »Ja, je že lepo to,« sem pripomnil, »a slišal sem, da imate vi v svojem programu tudi točko, ki nekaj govori o svobodi in bratstvu delavstva. Toda na ta način se mi zdi, da vi sami ovirate delavcu svobodno delati, kakor sam hoče.« — »To je res, svoboda je naše geslo, a to velja samo za nas. Mi lahko delamo, kar hočemo, ker smo močni. In zato mora biti vsak pri nas, ali pa naj gre na cesto. Tebe bomo kar zapisali in potem boš lahko šel že v ponedeljek na delo.«

Bil sem v zadregi. Že doma sem čul, kak terorizem vlada po mestnih delavnicah

in tu sem se koj prepričal. Vedel nisem, kam se naj obrnem, da bi dobil kaj somišljenikov. Zato v tem hipu nisem našel drugega izgovora, kot da se mi vse to zelo dopade, da se pa žalibog sedaj še ne morem zapisati, ker nimam denarja in moram na vsak način popreje delo dobiti. S tem sem jih potolažil, da so me pustili zlasti, ker sem dejal, da si bom delo že sam poiskal. Potem sem se pa vljudno poslovil. Ko sem bil zopet na prostem, sem se šele oddahnil. Po glavi pa mi je rojilo sto misli, da nisem mogel napraviti nobenega pravega sklepa. Šel sem in si poiskal gostilno, kjer sem dobil prenočišče. Toda zaspati nisem mogel, kajti vtis današnjega dneva je bil slab in vsiljevale so se mi misli, da bom moral slednjič proti svoji volji obrniti smer sedanjega življenja. Slednjič sem sklenil, da hočem drugi dan, v nedeljo, na vsak način poiskati poštenih rojakov, naj velja, kar hoče.

Drugo jutro sem šel k sveti maši ob 6. uri. Tu v cerkvi se mi je zdelo še najbolj domače. Tako je, kakor v naši farni cerkvi. Zdelo se mi je, da bo zdaj in zdaj stopil na prižnico resen, častitljiv mož. In res je stopil, a jaz sem se zopet spomnil, da sem v tujini, kajti govoril je v tujem jeziku. — In bilo mi je tužno pri srcu pozneje, ko sem čul, da Slovenec v Gradcu ni vreden, da bi poslušal besedo božjo v materinem jeziku samo zato, ker je Slovenec. Tako je povsod. Slovenski delavec sicer dobi zaslužek, a ne zato, ker se mu hoče pomagati, ampak, ker si s takim delavcem delodajalec sam pomaga, ker je Slovenec znan kot dober delavec. Kar dobi Slovenec v Gradcu od Nemcev, je samo malo plačilo za zvesto delo. Da bi se Slovence vpoštevalo kot ljudi, da bi se skušalo dati jim sredstva, s pomočjo katerih bi lahko ohranili svetinji svoji: vero in narodnost, o tem ni bilo doslej govora. Nasprotno, vse je proti njemu, vse tekmuje, čim preje vzeti mu, kar ima dobrega. Da vkljub temu Slovenec še živi v Gradcu, je vzrok njegova skalnata narava, ki se ne upogne z lepa. Kadar se pa, pa je najboljše orodje v rokah nasprotnikov, s katerimi izvršujejo svoje satansko delo.

Razmišljeval sem o tem, ko sem sedel tisti dan v mestnem parku v poldanski vročini. Mimo mene so hodili lepo napravljeni ljudje in se šalili. Otroci so veselo skakali po travi in se igrali. Zdelo se je, da tukaj je veselje doma. Ali meni se ni zdelo tako, bukov gozd, Vranja peč in Jelovške planine, kamor smo hodili fantje ob takih-le nedeljah, se mi je zdelo neizmerno lepše. Zapelo se je lahko, zaukalo, da je v drugi hrib odmevalo. Bil sem otožen. Poskusil sem že vse, da bi našel »Kres«, pa se mi še ni čisto nič posrečilo. Osamljenega sem se čutil kakor nikoli in če bi to dolgo trajalo,

ne vem, če bi jo ne ubral nazaj proti Dolenski.

Kar se vsede zraven mene postaven mladenič z viržinko v ustih. Videlo se mu je, da se sprehaja in se bode sedaj malo oddahnil. Segel je v žep po vžigalici, da si prižge cigaro, ki mu je ugasnila. Jaz bi pa najrajši tedaj od veselja zavriskal, kajti vžigalica sem pogledal in videl, da so »V korist obmejnim Slovincem«. To mi je bil gotov dokaz, da imam poleg sebe Slovence, ki mi bo vedel povedati kaj o društvu pošteni Slovencev v Gradcu. In nisem se motil. Kakor dva stara znanca sva jo mahala pet minut pozneje v Prokopigassé k »Andreju Hoferju«, kjer ima »Kres« svoje prostore. Kako srečnega sem se čutil tedaj! Še isti dan so mi poiskali moji novi društveni tovariši stanovanje in mi dali druga potrebna navodila glede dela. V ponedeljek sem že delal pri nekem nemškem mojstru, kjer sem našel še enega slovenskega tovariša. Tako sem imel vse potrebno preskrbljeno in v soboto sem z velikim veseljem prešteval prve graške kronice in si delal načrte, kako jih bom obračal. Mislim sem z gotovostjo, da mi bo mogoče od 24 K tedenske plače vsaj polovica na stran dati. Toda, ko sem se prepričal, kako drago se mora vsaka stvar plačati, sem spoznal, da v tem oziru nisem prav nič na boljšem, kakor doma na Kranjskem. Vesel sem bil pa vendar-le, ker sem dobil delo in to brez pomoči socialnih demokratov.

Naslednjo soboto sem pristopil k »Skupini krščanskih lesnih delavcev«. To mi je bilo nekaj novega. Sedaj, ko vidim velik pomen in uspehe te organizacije, mi ni žal za to. Ta organizacija varuje delavca pred izkoriščanjem delodajalca, nudi mu socialne izobrazbe in ga podpira v bolezni in brezposelnosti. Ta organizacija je razdeljena po strokah in imajo na primer v Gradcu svoj: čevljarji, krojači, kovinarji in lesni delavci. Razširjena je po celem nemškem delu Avstrije, Švice, Bavarske in Nemčije. Centralna blagajna je na Dunaju. Razlikuje se ta organizacija od socialno demokratske v tem, da je njeno vodstvo solidno, objektivno, da so tedenski prispevki skoro polovico manjši, podpore pa celo nekaj večje-kot pri »rdečih«. Razun tega pa ono ne operira s terorizmom in nasilstvi, ampak z dostojnimi sredstvi dosega uspehe tako, da ima vedno več privrženec med delavstvom. V minulem letu se je konstatiral napredek par tisoč članov.

Ko sem šel neko jutro na delo, srečal sem na ulici rojaka iz naše fare. Vesel, da najdem tu znanca, mojega šolskega tovariša, sem ga pristrčno pozdravil. On pa se je tudi začudil, ko me je zagledal. Ker se je obema mudilo na delo, sem mu obljubil, da ga pridem prihodnjo nedeljo obiskat. In res sem šel.

Visoka je bila hiša, v kateri je stanoval moj znanec. Ali poznalo se je, da v njej ne stanujejo bogatini, kajti hiša je bila kot kaka tovarna z majhnimi okni, brez vsakega nepotrebnega okraska, v njej so stanovali delavci s svojimi družinami. Šel sem po ozkih stopnjicah v tretje nadstropje in od tam po dolgem hodniku. Na vsako stran hodnika so bile male sobe z dvema oknom — eno na hodnik in eno na dvorišče. Na enih vratih sem našel ime svojega znanca. Potrkam, in odpirat mi je prišla mlada žena, kateri se je na obrazu poznalo, da trpi radi slabega zraka in pomanjkanja. Vprašal sem jo po znanu, ali ona me ni razumela — bila je Nemka, ali vedela je, da pridem in si je mislila, kaj ima storiti. Peljala me je v temno sobo, ki je služila za kuhinjo in spalnico in mi ponudila stol. In razumel sem jo nekaj, ko mi je pripovedovala, da pride mož vsak čas domov od dela. Začudil sem se, da on tudi ob nedeljah dela, toda nisem je vpraševal zlasti, ker se je ravno tedaj zbudilo v zibeli dete in je imela z njim opraviti. Pogledal sem okoli sebe. Kako skromno je bilo vse! Ena postelja, miza, dva stola, zibeljka, železno ognjišče in nekaj kuhinjske ropotije; to je bilo vse. Čez vse to pa je ležal gost vzduh, da sem si zaželel svežega zraka. Šel sem k oknu in gledal na dvorišče. Kopa otrok se je tam podila. Bili so umazani in zanemarjeni; oblečeni le za silo. Na oknih raznih stanovanj je bilo obešeno perilo, ki se je sušilo in posteljna oprava, da se prezrači. Gledal sem na kopo otrok in tužne misli so mi šle po glavi. Ti otroci so večinoma slovenskih starišev. Ali kaj bo iz njih? Za nas so izgubljeni. Da bi jih kdo naučil slovenščine, o tem ni misliti. Že v zgodnji mladosti se izpridijo in ko dorastejo, so brez vsakega višjega pojma. Delo jih ne veseli, ker se ga niso učili. In tako množijo vedno bolj nezadovoljni proletarijat, ki si išče utehe v revoluciji. Iz teh misli me je zbudil pozdrav znanca, ki je prišel domov v delavski obleki. Ko se je preoblekel, sva jo zavila skozi drevored in se vsedla na klopico. In jaz sem imel sedaj priliko za razgovor s svojim stariim zancem. — Govoril sem z njim in videl, da je poln nezadovoljnosti.

»Tri krone dvajset vinarjev zaslužim na dan, potem pa živi ženo in otroka,« je rekel. »Delam enajst ur na dan in tudi ob nedeljah in praznikih sem v tovarni, pa komaj, komaj shajam. Stanovanje je slabo, a me stane 12 kron na mesec. Pa poleti še gre za silo, a pozimi, ko moram kupovati kurjavo, takrat je za obupati! Toda pomagati si ne morem. Vesel moram biti, da sploh imam tudi pozimi delo. Ko bi bil sam, bi že šlo, ali družina!«

Meni se je smilil. Pomislil sem na svoj dom, kjer je moral brat dobiti hlapca, ko je on odšel v Gradec, češ, da noče doma

»zastonj« delati. Brat ga je prosil, naj ostane pri njem, da bosta skupno gospodarila na očetovi grudi; ali on je zahteval »svoje«; brat mu je izplačal, a zapravil je v par mesecih. Zakaj ne bi? Po svetu je sreča! Šel je. Ali danes spoznava, da bi bil stokrat bolj srečen na domačem svežem zraku, kjer bi sicer v revščini ali vendar krepak in zadovoljen delil z bratom kos kruha?

»Ampak to bo kmalu drugače,« je zopet začel in privlekel iz žepa številko »Delavske volje«. »Vidiš, tu se bere, da ne bo dolgo, ko bomo vsi, ki smo sedaj reveži, gospodje. Oni pa, ki se sedaj maste, bodo šli na naše mesto.« In navdušeno mi je pripovedoval.

O, ti socialna demokracija, priznati moram, da imaš nekaj tolažbe za obupanega trpina. Žal le, da je to tako kratko. To je pa tudi vse, kar ima delavec od tebe; par trenutkov upanja na boljše čase. — Kako dolgo boš moral še čakati na to, sem si misli, ko sem se kmalu potem poslovil od njega.

Drugo nedeljo me je prišel zgodaj iskat na stanovanje. Bil sem radoveden, kaj bo novega, da danes ni šel delat.

»Vidiš, danes je važen dan,« me je nagovoril. Delavci imamo shod na sredi trga proti draginji živil. Na tisoče nas bode, pojdi z menoj, da se kaj naučiš!»

Šel sem z njim. Na velikem Francovem trgu je bilo že zbranih na tisoče ljudi, pa še vedno so prihajale nove trume. Kmalu je bil velik prostor napolnjen tako, da nisi mogel skozi. Posamezne skupine so nosile seboj rdeče zastave, tablice z raznimi napisi in velike slike, kjer se je v živih barvah slikalo kmeta kot oderuha. Mojo pozornost je zbudila dolga vrsta mladih ljudi, ki je ravno prišla z zastavo mimo. Pogledam in čital sem slovenski napis: »Organizirani Jugoslovanski delavci«. Videl sem v tej vrsti tudi krojača, ki je stanoval v sobi zraven čevljarja, pri katerem sem bil jaz na stanovanju. Zdel se mi je posebno navdušen, stiskal je pesti in zmagoslavno gledal po množici. — Na visokem odru sredi trga je bila miza, okrog so sedeli pa rdeči generali. Ura je bila deset in pričelo se je. Bradat mož je vstal in pozdravil množico, ki je divje zatulila. Mahal je z rokami in vpil, šumenje, kletvine in srd pa mi je bil priča, da jih govornik hujska in jim obeta boljše čase. To je trajalo dobro uro. Potem pa so se razvrstili in v dolgi vrsti vsklikajoč šli skozi mesto, da predlože oblasti svoje zahteve.

Moj tovariš je bil vesel in ves srečen mi je rekel, da bo v par dneh meso cenejše. Slučaj pa je hotel, da sem dva dni potem čital, da se je meso podražilo za 8 vinarjev pri kg.

Oni dan sem prišel pozno domov na stanovanje. To, kar sem videl, mi je šlo po glavi in nisem si mogel ubraniti hude slutnje. Kaj bo, če bo šlo tako naprej? Ali imajo vzrok delavci rogoviliti proti kmetu? Polovica onih, ki so danes kmeta kamenali, je kmetskega rodu. Kako krvavo potrebuje kmet delavca, z njim bi se dalo povzdigniti zemljo, da bi oba zadovoljno živela. Sedaj pa kmet doma skoro strada, delavec v mestu ga pa preklinja.

Ko sem prišel domov, sem videl na cesti pred stanovanjem rešilni voz. Radoveden, kaj to pomeni, sem se požuril do sobe, in kaj sem videl? Dva redarja sta ravno odvezovala iz kljuke na krojačevih vratih krojača, ki se je tam obesil in je bil že mrtev, ko so ga zapazili. To je sad današnjega shoda, sem si mislil in groza me je bilo.

Po teh skušnjah sem se kar na kratko skregal s svojim tovarišem in mu povedal, da si bom že sam iskal odslej družčine in zabave. In res, nisva prišla potem nič več skupaj.

Jaz pa sem se kmalu udomačil v društvu »Kres«, kjer sem našel obilo zabave in poštenih tovarišev. Samo po nečem mi je bilo slednjič še dolg čas — po telovadbi. Moji novi tovariši so me pa opozorili na »Društvo katoliških pomočnikov«, kjer imajo rokodelski pomočniki svoj telovadni odsek. Ker sem bil zelo radoveden, kako izgleda nemško telovadstvo, sem pristopil k društvu.

»Katoliška rokodelska društva« so ustanova častitljivega o. Adolfa Kolpinga. Namen imajo zbirati poštene rokodelske pomočnike, jih ohraniti, jim nuditi pouk in zabavo. Tako društvo imajo tudi v Ljubljani in še po nekaterih drugih krajih so mi znana.

Ko sem stopil v prostore graškega rokodelskega doma, našel sem tam obilo Slovencev. Toda nacionalni nemški duh, ki gospodari tudi v tej hiši, je storil, da so se nekateri že ponemčili in so hudi nasprotniki Slovencev. Ali velika večina pa je ostala zvesta svojemu narodu. V tej hiši je velika obednica, kjer se dobi hrane za člane po zmerni ceni in kdor je bil že poprej član te organizacije, ki je razširjena po celi Avstriji in Nemčiji, ta dobi tudi nekaj dni brezplačno prenočišče.

Jaz sem si najprej ogledal veliko, lepo telovadnico. Predstavil sem se vaditelju kot slovenski Orel in mu pokazal svoj znak. Vaditelj je bil Hrvat in je z veseljem vzel na znanje, da hočem za eno številko pomnožiti njegovo redko vrsto. Povedal mi je, kdaj naj pridem k vaji in jaz sem odšel z veselo zavestjo, da se mi je sedaj izpolnila vroča želja.

V torek zvečer smo jo mahali trije iz »Kresa« v telovadnico. Ob pol devetih so bili zbrani vsi, 18 po številu in vaditelj jih je

postavil v red. Že koj pri tem sem opazil, da je bilo veliko nepotrebnega govorjenja, dreganja in vpitja, kar mi nikakor ni bilo izpričevalo o disciplini. Nato je voditelj pokazal na-me, češ, da sem novi član in mi povedal, kaj imam storiti. Šel sem ob redu, od desne proti levi in vsakemu dal roko v pozdrav; vsaki me je pa pozdravil s »Gutheil! To je njih običaj in moral sem to storiti. Pri tem sem čul bolj potihoma sicer, ali vendar razločno mesto »heil« »Živijo!« od nekaterih Slovencev. Potem sem pa moral napraviti »skušnjo«, da se ve, v katero vrsto spadam. Nisem kaj prida telovadec, na okornem drogu in bradlji, — drug sistem — pa sploh nisem mogel drugo kot slabo vsklopko in nekaj kolebov napraviti. Pa to se je sodnikom zdelo tudi nekaj in so mi prisodili prvo vrsto.

Tako odlikovan, sem potem stopil na svoje mesto in razdelili smo se k orodju. Opazil sem par dobrih telovadcev in se mi je telovadba na orodju zdela še dosti dobra, dasi je bilo v drugi in tretji vrsti nekaj novincev. Toda, ko smo prišli k prostim vajam in korakanju, sem videl velik razloček med Orli in temi nemškimi telovadci. Ni bilo tiste discipline.

Nekoč so mi naznanili, da priredijo javno telovadbo v bližini Gradca in povabili so me, da se je udeležim. Čudil sem se sicer, kaj bodo pokazali, ker nisem opazil nič, kar bi imponiralo. A radoveden sem pa le bil, kako se bo to vršilo. Ker so mi dali telovadno obleko za ta dan, sem rad obljubil. Imeli smo potem vsak dan vaje, tako da so vsi rekli, da bo to nekaj posebnega. Lepe nedelje v juliju smo se zbrali na eno uro oddaljenem Andritzu, kjer je imelo »Kat. delavsko društvo« svojo veselico. Telovadci smo imeli v zgornjih prostorih velike hiše svojo sobo, kjer smo se preoblekli. Bilo nas je 20. Dali so mi dolge črne nogavice, kratke široke bele hlače do kolen, belo srajco z dolgimi rokavi in črn pas z besedami »Gut Heil!«, in meni se je zdelo, da sem kot Dalmatinec, ki prodaja drobnjavo. Na travniku je bilo že veliko ljudi in ko smo mi prikorakali v zastopu, so nas živahno pozdravili. Po enostavnem rajalnem nastopu smo se postavili k prostim vajam, katere smo ob štetju voditelja izvajali tako, da so napravile še manjši vtis, kakor sem sam pričakoval. Vaje na orodju bi še bile, ko bi poprej končali. Toda, ko se je ena končala, pričelo se z nova — do desetkrat, tako da nekateri še kolebov niso mogli več delati in so se ljudje že naveličali gledati in se razšli k mizam. Pa to bi nazadnje še bilo, a disciplina je bila taka, da se nisem mogel dovolj naučiti. Telovadci so se med prizorom šalili z gospodičnami, ki so se obešale tam okoli. Najboljše so še bile skupine. Vse skupaj pa se je moglo občinstvu dopasti, ker je bilo zelo očarano —. Jaz sem bil pa vesel, da je

enkrat končano in sem obljubil, da se ne udeležim nikoli več nemške javne telovadbe. In tako je bilo, po tem nastopu, šel sem še parkrat k telovadbi, potem sem pa odstopil, ker nisem mogel poslušati vednega kreganja. Pozneje se nam je posrečilo dobiti toliko zanesljivih fantov, da se je v »Kresu« ustanovil Orel, kateri, sicer v skromnih razmerah, še vedno obstoja.

Tako je bilo poleti. Toda bližala se je zima, katere smo se vsi bali. Zima je za mestne delavce tisto zlo, pred katerim se že naprej trese. Pozimi zastane delo. Ne le, da se zunaj ne dela, tudi drugi rokodelci, ki v zaprtih delavnicah delajo, imajo manj dela. Mojstri pa izkoriščajo to priliko in v tem času posebno take radi postavijo na cesto, na katere imajo piko. Deloma pa morajo odpustiti tudi najboljše delavce, ako jim nimajo dati kaj dela. Kdor pa je sredi zime brez dela, ta težko dobi novo.

Mene sicer ni posebno skrbelo, kajti človek, ki ima skrbeti samo za sebe, si že pomaga, šel bi bil lahko domov. Toda oni, ki so si ustanovili v mestu svoj dom, ki morajo skrbeti za družino, oni so največji reveži po zimi.

Moj tovariš iz ptujske okolice, ki se je večkrat norčeval iz mene, ker ne znam nemški, mi je že vnaprej prorokoval, da me pozimi mojster odpusti, češ, da brez nemščine ni nič, on da je v »nemško« šolo hodil in zato je brez skrbi. Toda prišlo je ravno nasprotno. Ko je proti adventu mojstru zmanjkalo naročil, je bil on prvi, ki je dobil knjižico. Mojster je dal v zimi še dva stran, jaz sem pa imel delo in se na ta način prepračil, da je zvesto delo tudi v tujini prva stvar.

(Dalje prih.)

Okrožja.

Jesenice. Od jeseniškega okrožja smo dobili prepise zapiskov organizatoričnih in tehničnih revizij. Iz zapiskov je razvidno, da so bile revizije natančno izpeljane in da se okrožno predsedstvo in načelstvo zaveda stavljenih mu naloge. Dne 17. decembra je imelo okrožje sejo na Jesenicah, iz katere sklepov povzamemo sledeče: 1. Vsak odsek je zavezan prirejati vsakih 14 dni svojim članom predavanja. O teh večerih naj se vodi natančno statistika. 2. Okrožje priredi v letu 1912 okrožno telovadbo. 3. Vsak član mora biti naročnik »Mladosti«. 4. Stroške, ki jih imajo udeležniki pri okrožnih sejah, pokrije okrožje iz svoje blagajne. V ta namen priredi eno veselico. 5. Za poravnavo sporov v odsekih se postavi častni sod in sicer: a) prvo razsodišče je vaditeljski zbor; b) drugo, častni sod, izvoljen izmed članov odsekovega odbora; c) tretje, častni sod, izvoljen izmed članov okrožnega odbora.

Dobrepolje - Vel. Lašče. Naše okrožje je imelo 30. januarja sejo v Škocjanu. Sklenilo se je sledeče: 1. V letu 1912 se vrši okrožna javna telovadba. Dogovori se svetogregorskimi odsekom, ako bi se ondi vršila ob priliki otvoritve »Društvenega doma«. 2. Izjavo br. župnika iz Roba se vzame na znanje (zaradi prepoznih obvestil k okrožnim sejam) ter se

deloma ugodni njegovi želji. 3. Za okrožna revizorja se določita br. J. Štrukelj iz Dobropolj in br. D. Tomažin iz Lašč. 4. Vaditeljski zbor se konstituira iz načelnikov in podnačelnikov odsekov. 5. Za okrožnega načelnika se zopet soglasno izvoli br. Tomažin iz Lašč, za podnačelnika pa br. Tekavc iz Roba. 6. Predsednikom se naroča, da gledajo na to, da vsak član Orla prebere »Zlato knjigo«. V ta namen se bodo za Orle vršila primerna izpraševanja. 7. V verskih zadevah se pri odsekih skrb prepusti duhovnikom. 8. Odsekom se naroča, da si vzgoje svojega predavatelja. 9. Slučajnosti: Okrožje se pritoži na Z. O., ker ne izda »vežbovnik«. Dalje tudi »Mladost« ne vrši popolno svoje naloge s tem, ker ne piše tega, kar bi se od nje pričakovalo. Okrožje tudi želi, da se čas pri pomladnem tečaju v resnici izkoristi. Dalje naj Z. O. tudi gleda na to, da se tečaj vrši že tekom februarja, ker pozneje kmečki fantje nimajo časa. Z. O. se izrazi želja, da ne dela pri letošnji javni prireditvi odsekom in posameznim Orlom nepotrebnih stroškov. Vsaj od uniformiranih Orlov naj se ne pobira vstopnine. Tudi je okrožje mnenja, da je prireditve javne telovadbe v Alojzijevejšču ponesrečena misel, ker je predrago. Misli naj se rajši na kakšen drug prostor, tudi izven mesta. (Jaz priobčujem to poročilo kakor je prišlo. — Urednik.)

Odseki.

telovadbo redno vsak ponedeljek in četrtek zvečer od pol 9. do pol 10. ure. Vseh telovadnih dni je bilo 88. Udeležilo se je telovadnih ur 1371 članov, tako da je bil povprečen obisk na telovadno uro 16 članov. S telovadbo je bil vsako uro redno združen tudi poduk. »Zlata knjiga« se je večkrat prebirala in razložila, dalje škofova knjižica »Mladičem« II, knjiga o lepem vedenju, »Mladost«. Tudi s teorijo petja se je pričelo. Odborovih sej je bilo 17. Članov šteje odsek 37 rednih in 8 podpornih, krojev 36. Odsek se je v krajih udeležil procesije Vstajenja in sv. Reš. Telesa. 19. marca in 24. decembra je pristopil skupno k sv. obhajilu. Udeležil se je slovesnosti blagoslovljenja Društvenega Doma v Mekinjah, pri D. M. v Polju, v Sostrem in pri sv. Heleni, kakor tudi slavnosti v Petrovčah in podučnih tečajev v Kamniku in Ljubljani. Pridno se je udeleževal društvenih predavanj, katerih je bilo sedem, z veseljem je sodeloval pri društvenih veselicah, katerih je bilo devet. Pri »Domnu«, »Dimežu«, kakor tudi v krasni »Mati svetega veselja« so v vseh moških vlogah nastopili izključno le Orli. Na soglasen sklep Orlov se je odpravila doslej po predstavah običajna večerja, kar priča o njihovi požrtvovalnosti in je Domu zelo v korist. Pa je tudi dokaz, da odsek umeva treznotno gibanje in pospešuje. »Mladost«-i je imel odsek naročenih 40 izvodov. 2. julija je bila v Domžalah za kamniško okrožje javna telovadna vaja pod poveljstvom Aleks. Jeločnika. Navzočih je bilo nad 100 Orlov. Posebno pa ostane odseku v spominu 27. avgust, ko je slov. katol.-nar. dijaštvo priredilo svoj sestanek v Domžalah. Bil je to res dan najlepšega navdušenja. V bratski ljubavi so se našla sorodna srca akademikov, dijakov in Orlov! Dični »Dijaški zvezi« ostane odsek za ta sestanek vedno hvaležen! — Odbor je bil zopet izvoljen sledeči: Janz Kovač, predsednik; J. Japelj, podpredsednik; Franc Mlakar, načelnik; A. Jesihar, podnačelnik; Fr. Ahčin, blagajnik; Fr. Bernik, tajnik; Franc Končan, J. Vahtar.

Kamnik. Dne 28. januarja je imel naš Orel svoj občni zbor. Poročilo načelnikovo je pokazalo, da so se zadnji čas člani manj udeleževali telovadnih ur kot prejšnje leto. Vzrok temu je, ker veliko fantov odide od nas ali k vojakom ali pa v druge kraje iskat dela. Glavni vzrok pa je ta, da so fantje iz Podgorja nehali telovaditi radi nekega požiga v oni vasi. Ko je sodnija iskala požigalca, je dala zapreti nekaj fantov, češ, ti vedo, kdo je zažgal. Po dolgi preiskavi so Podgorske fante izpustili na prosto, ne da bi se jim najmanjša krivda dokazala. Toda kljub temu so opustili telovadbo. Upati pa je, da bo četa Kamniških Orlov kmalu zopet tolika, kot je bila prej. Saj so v našem mestu dani pogoji, da zamore odsek procvitati: Občina je v rokah S. L. S., telovadni odsek ima čisto zase — ne v društvenem domu — svojo telovadnico itd. Br. Val. Benkovič poziva Orle, naj se oklepajo svoje organizacije, ki je izmed najlepših. Br. Blaž Šinkovec predlaga, naj se nikomur ne dovoli javno v orlovskem kroju nastopiti, ako ni prišel prej trikrat k vajam, da se na nastop pripravi. Br. Zevnik priporoča Orlom, naj pri vsaki priliki pokažejo, da so Orli. Izid volitev je bil ta: Valentin Benkovič, predsednik; Miha Zevnik, podpredsednik; Fr. Jerič, tajnik; Andrej Pogacar, blagajnik; Alojzij Repnik, načelnik; M. Stele, in Škrjanc, odbornika.

Št. Janž. Tu pri nas imamo z nasprotniki velik boj, pa kljub temu gremo hrabro naprej. Komaj tri mesece bo preteklo, odkar smo ustanovili telovadni odsek Orel, pa smo že dvakrat v krajih nastopili in sicer prvič: ob času duhovnih vaj, takrat smo tudi pristopili korporativno k Svetemu obhajilu, drugič, ko smo spremili k zadnjemu počitku g. M. Kosa, župnega upravitelja na Leskovicu. Takrat smo zapeli v cerkvi poleg krste žalostinko. Oba nastopa sta prav dobro uspela in napravila lep vtis, pri dobrih ljudeh. Fantje sami so veseli svojega napredka in se tudi neumorno trudijo, da pridejo do svojega cilja. Naše vrste tudi lepo rastejo: Danes

štejemo že 35 delujočih članov. Nasprotniki se še vedno zaganjajo v nas s psovskami, pa ne bodo opravili nič.

Sv. Gregor. Poročilo brata načelnika izkazuje, da so se telovadci pridno udeleževali telovadnih ur. Udeležil se je odsek okr. tečaja 21. maja v Dobropoljah. Z vneto smo se pripravljali za javni nastop v Ljubljani. Okrožnje skušnje za javni nastop v Ljubljani, 23. julija v Vel. Laščah se je odsek polnoštevilno udeležil. — Dne 6. avgusta smo sprejeli 11 novih članov-telovadcev. — Zastopan je bil odsek dne 9. julija v Ljubljani na tečaju za načelnike. Jeseni na tridneven tečaj je poslal odsek enega vaditelja. Tekom leta smo imeli dva večja predavanja in sicer 17. sept. je imel č. gospod bogoslovec Žužek in 26. nov. je predaval preč. gospod Skulj iz Loškega potoka, za kar mu bodi pristržna zahvala; njegove navduševalne besede nam ostanejo v vednem spominu. Zapustila sta naš fantovski stan dva brata, namreč Al. Levstek, predsednik in Josip Adamič, knjižničar, ter stopila v zakonski stan. Izbrala sta si oba svoje tovarišice iz vrst hčera Marijinih. Želimo obilo sreče! Poslovila sta se tudi dva brata telovadca, ki sta odšla k vojakom; upamo, da ostane tudi v bodoče vztrajna v naših načelih. Konečno izpregovorimo še nekaj o našem društvenem življenju sploh. Gibljemo se sicer bolj počasi, toda trezno in premišljeno. Sedaj imamo polne roke dela. Spomladaj mislimo namreč prizidati k društvenemu poslopiju prostorno dvorano. Človeka mora navdajati veselje, če opazuje, kako fantje z veliko vneto in navdušenostjo pripravljajo potrebno. Le pogumno mladeniči naprej, ne ustrašimo se nasprotnikov, ki nas skušajo ovirati pri našem delu. Stopajmo pogumno in neustrašeno po načrtani poti dalje do novih ciljev za napredek in izobrazbo.

Colje. Leta 1910 nam je cesar vzel skoraj ves vaditeljski zbor, vzornega načelnika in šest najboljših telovadcev; lani pa je odšel naš predsednik A. Puč, ki je bil veliko žrtvoval za Orla in nas je tri leta vodil z vztrajno vneto. 7. oktobra 1911 se je vršil združeno z izobraževalnim društvom občni zbor. Odborovih sej je bilo 11, vaditeljskih pa 5. Prisotnih telovadcev 573, opravičilo se jih je 132, vaj je bilo 54. Vaditeljski zbor je štel 8 članov, vaj vaditeljev je bilo 12. Koncem leta 1910 je štel odsek 21 rednih članov. Nastopili smo dvakrat, v St. Ilju v Slov. goricah in v Trbovljah. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: M. Majcen, predsednik, Mirnik, podpredsednik, g. kaplan Jožef Pintar, tajnik, Povh, blagajnik, tajnikov namestnik Koroša, blagajnikov namestnik Kompan, odbornika Ččko in Črepinšek, zastopnik izobraževalnega društva gosp. vikar Gorišek. Načelnik je Jožef Pišek, podnačelnik Alojzij Črepinšek. Vršila se je že seja novega odbora in so se storili važni sklepi za naše nadaljnje delovanje. Sedaj telovadimo trikrat na teden, dvakrat je članska telovadba, enkrat vaditeljska vaja, vsak teden enkrat predavanje in govorniške vaje. — Da se imamo boriti na eni strani z nemčurji, na drugi z liberalci, menda ni treba posebič praviti. Posebno liberalni sokoliči so sitni. Podnevu so tiho, ponoči, kadar gremo iz telovadnice, pa nam zakličejo kakšno psovko, kakor je to pri liberalcih navada. Nemec pravi: Vsak tič poje tako, kakor mu je kljun zrastel.

Vipolže na Goriškem. Pri nas v Brdih je še zelo razširjen ples. Posebno zdaj o pustu se godi mnogo nerodnosti, mnogo fantov potrosi samo za en ples po 20 kron in še več. Ko bi ta denar porabili za dobre časopise in izobraževalne svrhe, koliko bolj bi bili izobraženi in olikani naši briški mladeniči. Zato naj si vzamejo naši fantje za geslo: Boj plesu! — Naš odsek je bil ustanovljen meseca decembra 1910. leta. Ker pa naš načelnik ni imel niti pojma o orlovski organizaciji, ni odsek deloval do meseca aprila 1911. Potem pa smo dobili vrlega in navdu-

šenega načelnika. Začeli smo redno telovaditi, meseca maja smo prvič nastopili v kroju in smo imeli skupno sveto obhajilo. Potem smo zopet izgubili našega načelnika. Po njegovem odhodu so nekateri fantje začeli izostajati od telovadbe; pri vsih plesih so bili, a pri telovadbi ne. Zato so bili izključeni, a še danes šteje naš odsek 17 članov, ki gredo neustrašeno naprej. — V nedeljo, dne 28. januarja, smo imeli redni občni zbor, katerega so se udeležili člani polnoštevilno. Upajmo, da bo novi odbor bolj delaven kot je bil dosedanji. Izvoljeni so sledeči: Jožef Klinec, predsednik; Emil Školaris, podpredsednik; Izidor Podveršič, tajnik; Anton Klinec, blagajnik; odborniki: Andrej Maurič, Ivan Komic in Pavel Debenjak; Jožef Podveršič, načelnik; Franc Debenjak, podnačelnik.

Otalež. Kakor vsako leto, kar obstoja naš Orel, tako se tudi letos vrše dvakrat na teden običajni večerni sestanki. Dne 21. januarja smo imeli zanimivo predavanje o »Lurdu«; predaval nam je č. g. Fr. Oswald iz Idrije, za kar mu izrekamo iskreno zahvalo. Po predavanju se je vršil občni zbor slovenskega katoliškega izobraževalnega društva in občni zbor telovadnega odseka, katerega odbor se je konstituiral sledeče: Zajec Ludovik, predsednik; Zajec Konrad, podpredsednik; Vinko Buda, tajnik; Zajec Janko, blagajnik; Pavsič Mohor, Eržen Tomaž, odbornika; Zajec Gustin, načelnik; Jakob Breic.